

Vooraf

Jos Van de Poel: Tu veux avoir un snoepeke? Over de tweetalige Vlaming in het eerste jaar S.O.

In aansluiting op het themanummer over anderstaligen (19/3) wordt in dit nummer aandacht besteed aan de Fransstaligen in Vlaanderen. Hoe scoren hun kinderen in het Nederlandstalig secundair onderwijs zowel voor Nederlands als voor andere vakken? Is Franstaligheid voor die kinderen een handicap voor hun schoolloopbaan? Op deze en andere vragen werd een antwoord gezocht tijdens een onderzoeksproject van het Vrij Katholiek Onderwijs, dat liep van november 1985 tot november 1987. In negen colleges en instituten in de Antwerpse agglomeratie werden leerlingen, directieleden, leerkrachten en ouders schriftelijk of mondeling bevraagd. Bovendien moesten de Franstalige leerlingen een lees- en gespreksbeurt uitvoeren. Jos Van de Poel brengt verslag uit van de onderzoeksresultaten en geeft concrete verwijzingen voor remediëring in het eerste jaar S.O.

Jenny Van Hoey: Creatief schrijven. Nog valabel naar 2000 toe?

De rage van het creatief schrijven is al een tiental jaren achter de rug. Jenny Van Hoey stelt zich de vraag of het toch niet zinvol is in onze verzakelijkte maatschappij. Ze licht eerst toe wat creativiteit eigenlijk is, hoe het tot uitdrukking komt, en waartoe het kan dienen. Daarna stelt ze een aantal functies voor die creatief schrijven in het vak Nederlands kan vervullen: het leren omgaan met het schrijfmedium zelf om zo een actieve en inventieve schrijfhouding te bevorderen; het uiten van opgekropte emoties (therapeutische functie); het stimuleren van creatief gedrag; het leren schrijven van de geijkte vormen van fictie; en het verwerken van de leerstof via creatief schrijven (schoolse functie). Ze rondt het artikel af met een reeks concrete schrijfopdrachten.

Marie-Anne Baert: Schrijfopdrachten voor het technisch onderwijs onder de loep.

Leerlingen met een diploma van het hoger secundair technisch onderwijs moeten in het bedrijfsleven vrijwel dagelijks schrijfopdrachten uitvoeren. Marie-Anne Baert bespreekt drie teksten die door zulke werknemers geschreven zijn: een tekst i.v.m. een ordemaatregel, een tekst i.v.m. een overzicht van de werken, en een dossier. Eerst toont ze aan wat er zoal schort aan de communicatieve waarde ervan. Vervolgens herschrijft ze de teksten met behulp van de structuurschema's van Steehouder. Daaruit blijkt dat de communicatieve waarde op een vrij eenvoudige manier hersteld kan worden. Het artikel biedt tevens een aanzet voor leerkrachten uit het secundair onderwijs om de schrijfopdrachten beter af te stemmen op het beroepsleven.

Hilde Vandormael: Werken met jeugdliteratuur in de basisschool.

Hilde Vandormael is ervan overtuigd dat jeugdliteratuur een vaste plaats moet krijgen in de basisschool. Ze somt een paar concrete activiteiten op die je met jeugdboeken in de klas kan doen. Om haar verhaal te illustreren verwijst ze naar concrete jeugdboektitels en naar praktisch bruikbare secundaire literatuur.

Jos Thijssens: Taalbeschouwing ... levenshouding.

Taalbeschouwing is geen vakonderdeel maar een levenshouding, volgens Jos Thijssens. Hij tracht zijn collega's-leerkrachten van de eerste graad van het secundair onderwijs hiervan te overtuigen met argumenten en met een concrete taalbeschouwelijke aanpak. Hij geeft tal van voorbeelden van occasionele opdrachten en lesmomenten die de leerlingen in contact brengen met allerlei taalverschijnselen, en waardoor ze 'taalwaakzaam' worden. Bovendien pleit hij voor een systematische aanpak via een taalbeschouwelijke benadering van de grammatica.

Roger Roger: De literaire canon in het onderwijs.

Op 3 november 1989 organiseerde de Nederlandse Taalunie in Antwerpen een studiedag rond de literaire canon in het onderwijs. Vijf hoogleraren in de literatuurwetenschap uit Nederland en Vlaanderen hielden een referaat over het canonprobleem in het algemeen, en over de canon uit de verschillende literair-historische perioden. De genodigden waren een dertigtal didactici, schoolboekauteurs, inspecteurs, en vertegenwoordigers van veldverenigingen, waaronder de VON. Roger Roger brengt verslag uit van de theoretische uiteenzettingen, en knoopt er een paar persoonlijke bedenkingen aan vast.

Grof geschud: Frans Daems: Wat is basisvorming Nederlands?

Spiekerskornet: Luc Zajac: Taalfamilies.

Ingeboekt: Leo Lentz & Hans van Tuijl : Het leerplan in Nederland. (rec. Piet Van de Craen & Rita Rymenans)
Freddy De Schutter: Wild van de inkt. (rec. Hugo Verherstraeten)

T U S S E N D O O R

1990... Internationaal Jaar van de Strijd tegen Analfabetisme

Op zaterdag 5 mei 1990 vindt in het aulagebouw van de Universitaire Instelling Antwerpen een nationale studiedag plaats rond 'alfabetisering en onderwijs', georganiseerd door CBL (UIA), Alfabetisering Vlaanderen en de VON.

De studiedag begint om 10 uur met een algemene inleiding over analfabetisme. Vanaf 11 uur worden lezingen en workshops parallel aangeboden waaruit elke deelnemer er in het totaal vier kan kiezen. De onderwerpen die aan bod zullen komen, kunnen onderverdeeld worden in vier grote blokken: context, theorie, lezen, en schrijven. Een paar concrete voorbeelden: preventieve maatregelen, vierde wereld, migranten, fysiologische processen, leermoeilijkheden, leesplezier, leestechneken, openbaar bibliotheekwerk, belang van zelf schrijven, spelling, woordenboeken, thematisch werken, werken met Wablieft. Het aanbod omvat zowel theoretische lezingen als praktische workshops. Er kan eveneens een doe-het-zelf-tentoonstelling doorlopen worden die de bezoeker wil laten aanvoelen wat het betekent analfabeet te zijn. In de wandelgangen is permanent een materialenbank aanwezig.

De doelgroep bestaat zowel uit begeleiders van het alfabetiseringswerk als uit onderwijsmensen, vooral leerkrachten uit het basis- en beroepsonderwijs, studenten in lerarenopleidingen, en PMS-medewerkers.

Inlichtingen: CBL (UIA), Universiteitsplein 1, 2610 Wilrijk, tel. 03/820.29.60.